

Izhaja vsak terek, četrtek in sobota. — Cena: Za celo leto 80 K, za pol leta 40 kron, za četrt leta 20 K, za 1 mesec 7 kron. Posamezna številka stane 1 krono. Na pisemne naročbe brez pošiljatev denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strassmajerjeva ulica št. 3. Oglašje se računa po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 30 v od 1 mm, za poslane, namenjene običnim obzorjem, naravnost o smrti, zahvale itd. K 1-20 od 1 mm, za reklamne novice med tednom 8 K od vrste, Malo oglašje (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popusti. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 66.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Vladna kriza v Beogradu.

Vesniču zopet poverjena sestava vlade. Beograd, 2. avg. Proti večeru je poklical regent k sebi Ljubo Davidoviča. Posvetoval se je z njim, pozneje še s Protičem. Sestavo vlade je nato poveril zopet Vesniču. Ta je najprej vprašal demokrate, če stopijo v koncentracijo na podlagi Protičevega agrarnega programa. Demokrati so to odklonili in predlagali, naj se agrarno vprašanje izloči iz vladnega programa, ki se naj omeji le na volitve.

Protič noče biti več minister?

Beograd, 3. avg. Odkar se je Protič potegnil v ozadje, potekajo pogajanja ugodnejše. Protič je izjavil, da smatra sodelovanje z demokrati za brez-

uspešno in je odpotoval sinoči v Krapino, kjer ostane cel mesec. V bodočo Vesničevo vlado noče vstopiti. Minister za konstitucijo bi postal hrvaški starčevićanec dr. Polić, ki je že prišel v Beograd. (Op. ur.: To vest je priobčila ljubljanska »Jugoslavija«.)

Sporazum blizu?

Beograd, 3. avg. Na sestanku dr. Vesniča z Davidovičem se je dosegel sporazum skoro v vseh točkah, razun v agrarnem vprašanju. Dr. Vesnič je v tem vprašanju ublažil prejšnje Protičeve zahteve. Zahteva, da se begom izplača hak, kmetje pa, ki so samolastno zasedli begovsko zemljo, se naj smatrajo kot najemniki.

IVAN PREKORŠEK:

K poglavju o nemški enakopravnosti.

Celjski list »Cillier Zeitung«, glasilo celjskih nemških trgovcev in industrijačev, nemških državnih uradnikov, odvetnikov in zdravnikov se dosledno pritožuje nad krivicami, ki se gode pri nas nemškemu življu ter zahteva za preostalo nemško manjšino, ki je ob prevratu skopnela kakor sneg na soncu, vso pravičnost in enakopravnost. Skozi desetletja smo bili mi Slovenci v boju z Nemci, prosili in beračili smo za najprimitivnejše drobtinice človeških in narodnih pravic. Koliko smo dosegli, ve vsakdo izmed nas, pretrdo in pregrenko smo uživali to nemško pravičnost, da bi jo mogli kar čez noč pozabiti, in vendar smo tvorili kompakten narod od Špilja do Trsta, in le redko posejane so živele med nami nemške nasebine, ki so imele glavno oporo v importiranem nemškem uradništvu po mestih. Po številu slabe so se te nemške kolonije med nami krepile s pritokom manj zavednega in gospodarsko odvisnega obrtniškega in trgovskega naraščanja, ki se je doseljeval iz slovenske kmečke celine ter se je v mestih udinjal od države umetno vzdrževani vladajoči nemški večini. Prilicno taka je bila slika celega ponemčevalnega sistema med nami skozi deset- in desetletja. In tako se je moralo dosledno izvršiti ono, česar tudi danes pri največji objektivnosti in vsej oni mirnosti in pravičnosti, ki je nam lastna, ne smemo in ne moremo pozabiti, da je tvoril ta priseljeni slovenski življ v takozvanih nemških mestih sčasoma tritetrtnsko, da, celo štiritrtnsko premoč »nemškega mestnega« prebivalstva.

Ko je s polomom Avstrije padel v

dneh prevrata tudi nemški državni, nasilni sistem med nami ter smo si v svojo odločitvi zgradili temelje svoji nacionalni državi, je bilo za vselej tudi konec umetno vzdrževanih nemških kolonij na Slovenskem. Nad nasiljem je zmagała pravica, pred resnico je morala zginiti stoletna laž.

To je kratka skica zgodovine nemških kolonistov med nami, ki so bili preneznatni po številu, da bi nas bili mogli nekaj kljub vsej državni podpori in vsem krivicam in nasiljem, ki jih je mogel izumiti nemški šovinizem, zatreti. Ki so pa s prevratom brez hrbtnice nemškega Dunaja izgubile svojo eksistenčno možnost. Tega naravnega procesa ne zastavi dejstvo, ki ga ne maramo prezreti, da zaposluje nemška industrija, trgovina, obrt in nemški prosti poklic med nami samo nemške ali nemškomišleče ljudi; tudi politiki krog »Cillier Zeitung« ne bodo mogli iznajti serum, ki bi mogel vstvariti med nami nemški narod, ki ga ni.

Iz tega vidika presojamo pisavo nemškega lista in njegove vedno se ponavljajoče zahteve po enakopravnosti. Povdarjamo, da se maloštevilnim Nemcem, ki žive med nami in od našega naroda, ne godi prav nikjer nikaka krivica. Te dni smo po sklepu mirovne konferenice izpraznili Špilje in Radgono, kraja, ki sta mnogobolj slovenska, ko je kedaikoli bilo Celje nemško. In kaj smo doživeli: slovenskega župnika v Špilju so Nemci pretepali, opljuvali in nasilno pognali čez novo demarkacijsko črto, slovenskega postajnega načelnika v Radgoni, ki je moral v naročilu antantne komisije vsrtažati na svojem mestu, dokler ne pride njegov nemški naslednik, so Nemci prav tako nasilno pregnali. Nekaj smo bili tega vajeni, ta nemška kultura nas je osrečevala povsod, kjer je zadostno cve-

žem v Zagrebu. In dosedaj so res veljale besede, ki jih je občinstvo klicalo »Triglavu«: »Triglav — narod je s tabo zadovoljen«!

»Triglav« v domovini. — Tu še le začne naloga mojega dopisa. »Triglav« doma, »Triglav« v senci velikana Triglava. Svobodno je razvil svoj prapor, svobodno bo deloval za narod.

»Z odprtimi rokami danes vas Sprejemlje domovina, mati naša« — tako je pozdravljala Aškerc »Triglavane« v svoji kesmi, ki jo je zložil ob priliki iz leta graških Triglavčanov v Celje in Šoštanj dne 5. junija 1898. Ne moremo tega trditi danes, ker mnogo se jih je že oglasilo, da je »Triglav« v domovini brez potrebe.

Gotovo, da nima »Triglav« v domovini obrambnega značaja, kot je bilo to v Gradcu, kjer so morali braniti Slovenci svoje pravice, združeni v svojih akad. društvih. Prihranjena nam je tukaj nacionalna borba, toda nacionalizma vključ temu ne črtamo iz programa. Da smo separatisti, se nam je očitalo. Tem kliče mo na glas, da zahteva naša prva programna točka jugoslovanski nacionalizem. Jasnejših dokazov ni treba!

Vik in krik: zastarelo društvo, ne

tela, danes smo že mislili, da tega ni več, pa kakor dejstva pričajo, je nemški narod ostal isti. V tej zvezi se nam zdi uместno, da naše nemške pridigarje pravičnosti in enakopravnosti vprašamo, kaj smo mi Slovenci podobno ravnali, da bi bilo pri nas marsikaj razumljivo in upravičljivo z ozirom na vso dolgo preteklost našega brezpravja. Človeških pravic in svobode se ne krati pri nas nikomur, jezikovno in nacionalno smo prej prepustljivi, ko da bi kedaj delali komu krivico, za par nemških otrok vzdržujemo v Celju nemške razrede in nemške učitelje, in to mi Slovenci danes, ko nima nemški narod za deset- in desetisoče naših zaslužajenih bratov na Koroškem in v raznih naših kolonijah na nemškem Štajerskem in drugod za nas ničesar. Kaj ima še danes nemški narod za nas, to nam zopet kažeta dogodka v Špilju in Radgoni. Sinovi takega naroda nas Slovencev ne bodo učili pravičnosti in enakopravnosti. Kedar pa bomo govorili in razpravljali o nemškem narodu, bomo mislili na nemški narod v Avstriji in Nemčiji, s kojim na vežejo in nas bodo vezali živalni gospodarski in trgovski odnosi. Maloštevilni po Sloveniji razširopljeni nemški kolonisti, ki žive v naših državnih službah ali pa kot trgovci in obrtniki od našega naroda, pa so med nami deležni vseh državljskih pravic, ako vrše tudi svoje državljanske dolžnosti, obravnavati pa ž njimi kot z nekim posebnim narodom zgolj iz naslova, da so nekaj nad nami nasilno s pomočjo Dunaja gospodarili, pa vendar ne moremo, ker bi to pomenilo nasilje in greh nad narodom in državo.

Dr. Juro Korent:

Tešinsko vprašanje.

Praga, 29. jul.

Ravnokar je poslaniška konferenca v Spaji razsodila zadevo, ki je za Čehoslovake skoraj enakega pomena kot za Jugoslovaje jadransko vprašanje, razrešila je tešinski vozel. Tešinsko ozemlje, ki vsled svoje naravne lege in vsled gospodarskih stikov ne pripušča delitve, je bilo razdeljeno na dva dela: zapadno polovico ima dobiti Čehoslovaška, dočim pripade vzhodni del z odlomki oravske in spiške župe v bivši Ogrski Poljakom.

S tem seveda ta spor med dvema slovanskima narodoma še davno ni končan, kajti na obeh straneh so z rešitvijo nezadovoljni in antanta je nudila zopet dokaz, na kako slabih nogah temeljijo vse mirovne pogodbe, kajti, kar je bilo pred enim letom pribito in sveto, danes ne drži in ne velja več. Pod tlakom novih razmer se porajajo novi dogovori in novajdeta pri nas odmeva! Toda društvo, ki ima v svojem programu svobodnost in naprednost, in ki se poslužuje v izobrazbo svojih članov predavanj, debatih večerov, knjižnice, znanstvenih odsekov, petja etc., vendar ne bo smatral noben trezno misleč človek za zastarelo. V Gradcu so bile druge razmere in društvo je tedaj delovalo v drugih smernicah. Toda naš zdajšnji program odgovarja in mora odgovarjati sedanji dobi.

Najbolj smešna se mi pa zdi trditev, da ne delamo pozitivno. Vprašamo le, kaj je pozitivnejše delo, ali pri društvu, ki deluje pred vsem za napredek svojih članov in za napredek celega naroda, ali pa pri strankarskem društvu, ki neguje kot punčico v očesu le svojo stranko? Da se društvo ne udinja strankam, je naš princip. Povdarjamo pa, da je »Triglav« edino napredno-nepolitično društvo v Zagrebu.

Za pozitivno delo pa navajam par dokazov, kajti le dejstva naj govore! Pravila zahtevalo od vsakega »Triglavana«, da je član Ciril-Metodove družbe in da mora biti član »Sokola«.

Dolgo, dolgo je že bila potreba, usta-

va gesla, ki imajo istotako kal neveljavnosti, prehodnosti v sebi, kakor vse dosedajne pogodbe. Jugoslovani smo se odkrito rečeno — s tem sporom vse premalo pečali, najbrž iz bojazni, da se zamerimo enemu ali drugemu, če se postavimo na pravično stran. Po mojem mnenju je to precej komodno stališče popolnoma napačno, kajti ako bomo igrali še nadalje pasivno vlogo, se lahko zgodi, da izgubimo simpatije obeh narodov, pri čem pa seveda ne smemo pozabiti, da imamo odprto celo jadransko in koroško vprašanje in da nas bo zelo bolelo, če bomo vkljub svojim upravičenim težnjam ostali popolnoma osamljeni na cel zemeljski obli. Da pa celo zadevo pravično razsodimo, je predvsem potrebno, da poznamo zgodovino in celi razvoj tešinskega vprašanja.

Tešinsko je del bivše avstrijske Šlezije, ki mej na Galicijo in ki je bil že pred 600 leti pričlenjen češkemu kraljestvu. Za vladanja Habsburžanov je bilo zelo pospeševano koloniziranje industrijalno zelo visoko stoječe pokrajine iz nemških in poljskih dežel, kajti avstrijska vlada se je vedno bolj bala nevarnih nasprotikov — Čehov kot pa Poljakov, ki so sicer vedno gonili vodo na svoj mlin, pri tem pa so radevolje dajali cesarju, česar si je sploh želeli mogli. Na ta način so Poljaki dosegli mnogo večje pravice, kot pa domorodni Čehi, posebno v šoli in cerkvi, kar je zelo vplivalo na poloniziranje deželice. Kako umetno se je to potujčevanje vršilo, je razvidno iz okolnosti, da so v krajih, kjer pri ljudskem štetju niso našli niti enega Čeha, pri prihodnjem štetju čez 10 let bili Čehi v ogromni večini, akoravno se število prebivalstva ni pomnožilo.

Antanta je pri prevratu Čehom v splošnem pripoznala zgodovinske meje. Ker pa ti niso mogli v kratkem času oborožiti večjega števila vojaštva, ki bi zasedlo ne le ponemčeno ozemlje, ampak tudi Tešinsko, so Poljaki takoj po prevratu zasedli skoro celo ozemlje, kar je imelo, kakor se je pozneje pokazalo, za nje neizmerno vrednost. Antanta, čeravno prepričana o velikih uslugah, ki so je za njo storili Čehi, je bila v silni zadregi in mnogo preslaba, da bi že na mirovni konferenci energično spor razsodila. Bila je naklonjena pred vsem Poljakom, od kojih si je obetala, da bodo mogočen jez proti ruskim boljševikom kakor tudi proti Nemčiji in zato jim je hotela ustvariti veliko in mogočno državo. Poljaki so bili prepričani, da imajo naravno pravo na Tešinsko, zato so predlagali plebiscit, kojemu so se Čehoslovaki hote ali neho te morali podvreči. Glasovanje pa se je imelo vršiti ne le na celem Tešinskem,

noviti v Zagrebu akademsko Ciril-Metodovo podružnico. Toda še le naš prihod jo je vzbudil k življenju in le po naši inicijativi. Sramotno je sicer dejstvo, da izmed 3000 akademikov šteje ta podružnica le 130 članov. In, da polovico tvorijo »Triglavani«, kaže dovolj jasno, kaj je pozitivno delo! Člani »Sokola« smo vsi. Te narodne falange nikdo ne smatra za nazadnjaško.

Kakor že povedano, stojimo strogo na stališču narodnega ujedinjenja. Ker pa smatramo žide za jugoslov. narodu škodljiv element, zavzemamo strogo antisemitsko stališče.

V teh stavkih smo na kratko zarisali naš program. Hočemo in mogoče nam bo tudi v tej smeri dejansko delovati. Kajti z našo knjižnico, ki šteje circa 5000 zvezkov, nam je mogoče nuditi bratom Srbom in Hrvatom priliko, da spoznajo našo kulturo. In če omenim, da je to prva knjižnica v Zagrebu v takem obsegu, mislim, da ne bo nikdo več zanikal potrebo »Akad. društva Triglav«.

Toliko v vednost onim vsem, ki so nas napačno sodili. Onim, ki nas nočejo razumeti, pa na morebitne napade ne odgovarjamo več, ker smo prepričani, da nam sploh ne morejo škodovati.

„Triglav“.

Iz visokošolskih krogov v Zagrebu smo sprejeli sledeče pismo:

„Kot gorá velikán,
Po katerem je zvan,
Naj krepko stoji
Skrbno naj goji,
Vzgoji naj še mnogo nam četo,
Za narod naš ljubljani vneto.“

S temi besedami je Gregorčič jasno povedal, kaj je bilo akad. društvo »Triglav« in kakšni so bili njegovi cilji. Vz-gajati za narod može-značaje! In to nalogo je »Triglav« tudi rešil, ker mnogobrojne so vrste zaslužnih mož, ki jih je to društvo poslalo med narod. Koliko borb je bilo, koliko ran in neprilik mu je zadajala nemška graška vlada, ter koliko polen so metali nanj sorojaki, ne bom našteval. Dejstvo je, da je res z uspehom delovalo, kar nam najbolj pove zgodovina »Triglava«, izdana povodom 30-letnice njegovega obstoja. Če človek gleda poznejše zapiske, predavanja in prireditve, to samo potrjuje trditev uspeha. Delovalo je do tedaj, ko je hladen german-ski piš počel bruhati led in točo na slovenska društva in mnogim ugasnil luč življenja.

Prestal je tudi to najhujšo krizo in se pojavil v svobodni domovini s sede-

temveč tudi v sosednih komitatih Oravi in Spižu, na Slovaškem, kjer so Poljaki zelo redko naseljeni.

Prepozno pa so Poljaki spoznali, da so se grozno všteli. Pokazalo se je namreč, da hočejo glasovati s Čehi ne le Nemci, vključno s tem, da so jim Poljaki obljubljali zlate gradove, ampak tudi takozvani Slonazki, odločujoč faktor v vslednem delu, ki govori mešano narečje, ki pa ima samo polske šole. Vsled svoje nezdrave gospodarske politike — 1 češka krona velja 4 poljske krone — in vsled neprestanega boja z Ukrajinci in ruskim boljševiki so je pustili celo lastni rojaki na cedilu in so po večini sklenili, da raje glasujejo za Čehoslovaško. Ko so Poljaki svoje šibke pozicije izpregledali in se prepričali, da jim plebiscit, ki so ga Čehom sami usilili, prinese poraz, so začeli z vsemi nepostavnimi sredstvi terorizirati prebivalstvo, grozili so mu s smrtjo, nedolžne ljudi so pobijali in mučili v zaporih, toda vse zaman. Ker na ta način zaželenega uspeha niso mogli doseči, so začeli antanto na vse kriplje obdelovati in jo rotiti, naj jim pomaga, češ da boljševiške invazije ne morejo vzdržati, če jim antanta v tešinskem vprašanju ne prihi ti na pomoč. Antanta, videč, da jim drugače ne more pomagati, je plebiscit preklicala in je hotela izročiti odločitev zadeve arbitraži, to je vladarju te ali one nevtralne države ali pa posebni komisiji. Naletela je s tem predlogom na hud odpor v celi češki javnosti in v parlamentu, vsled česar je začela pri obeh vladah v Pragi in Varšavi posredovati, kar se ji je tudi končno posrečilo. Namesto arbitraže je odločila poslaniška konferenca sama. Na podlagi te razsodbe dobe Čehoslovaki trideset tešinskih premogovnih rudnikov, takozvani karvinski revir in železnico iz Košic v Bohumin, ki pa vsled bližnje meje ne bo imela strateškega pomena, ampak samo gospodarski značaj. Poljakom je bilo prisojeno ostalo ozemlje, med drugim tudi mesto Tešin s silno nemško kolonijo, ki je danes vsled te razsodbe skrajno razburjena. Ni se upoštevalo več zgodovinskih meja, niti okolišnosti, da je celo Tešinsko takorekoč en sam rudnik, ki se vije od gališke meje do Moravske Ostrave in da ga že vsled tega svojega značaja ni mogoče deliti.

Uganka pri vsem tem je, čemu so se Čehoslovaki, ki so imeli sijajne pozicije za plebiscit, udali. Narodni demokratje v »Narodnih Listih« hudo napadajo ministra zunanjih zadev, Beneša, ki je svoj čas s Kramaržem zagovarjal celotnost Tešinskega, dočim se vlada nekako nesmelega zagovarja in izgovarja.

Celo obravnavanje tega tako važnega vprašanja dela na človeka vtis, da trži antanta s slovanskimi deželami kakor se ji poljubi, da nima enotnega principa in da je pri razsojevanju skrajno krivična. Rešitev tega gordijskega voza je tudi za nas zadostno podučilo, da antanti ni mogoče zaupati in da le lastna pest in preudarnost se kaj premore. Tiho čepeti in se udajati v božjo milost in v

„Satan v ženski“

Dne 6. tm. gostuje v Celju mariborsko slovensko gledališče z dramo »Satan v ženski«. Nastopijo v vlogah mariborski igralci Bratina, Bukšekova in drugi, ki so baš s to dramo dosegli na mariborskem odru velikanski uspeh.

Ob priliki predstave na mariborskem odru je dr. Škapin v »Napreju« napisal o drami med drugim sledeče stavke:

Schönherr je naslikal v tem delu v glavnem boj ženske, ki je dolgo pogrešala materinstvo. Ta polna, močna, zdrava ženska, žena telesnega slabiča, ki je dolgo premagovala samega sebe, svojo naravo, ki je bojevala proti svoji naravi silen boj, je slednjič, ko so naravne sile v nji dozorele, podlegla, pravzaprav zmagala in iz ust so ji privrele besede: »otroka bi rada imela od tebe!« Zdi se, kakor bi sama ne izrekla teh besed, ampak, kakor da bi iste izgovorila v nji delujoča, mogočna demonska sila, ki je bila močnejša od nje.

Tu leži mogočen dramatičen konflikt. Žena podleže naravnemu imperativu. »Žene se pač tako ne zapira v mrtvašnico!«

Značaj te ženske je skrajno kompliran. Je v nji nekaj demoničnega, nekaj, kar se zdi, da se ne da razrešiti. Uganka se nam zdi ta ženska tako dolgo, da ji ne

roke pravice je ravnotako nevarno kot brezuspešno, po današnji morali imajo samo kričaći prav. Pozor toraj pri plebiscitu na Koroškem!

Prvi korak za pravilno rešenje stanovanjskega vprašanja.

Minister za socialno politiko gospod. dr. Kukovec je pokazal posebno agilnost v reševanju stanovanjskega vprašanja: podvzel je uspešne mere, da se omogoči kar najhitrejša produkcija novih stanovanj vseh vrst. Minister za socialno politiko ni mišljenja, da se je v tej zadevi potreba postaviti na stališče izključne ureditve razmerja med stanovanjskimi najemniki in lastniki hiš. In vsi koraki v tej smeri, pa naj bi bili momentano še tako nujni pri reševanju težke stanovanjske krize, ne pomenjajo niti edine niti najboljše rešitve zadevnega vprašanja, kar je že povedano v motivaciji stanovanjske uredbe z dne 29. maja. Vse vojske je na eni strani zidanje hiš popolnoma prenehalo, na drugi strani pa je spremljal to dejstvo drugi specifično vojskni pojav, da je namreč prebivalstvo vseh mest zelo hitro naraščalo. Kot naravna posledica tega stanja pojavlja se stanovanjska kriza, ki je danes največja v naši državi. Radi sistematičnega razrešitve tega mesta za časa vojske. Vsled tega je potrebno pri rešitvi stanovanjske krize pred vsem odstraniti vzroke, vsled katerih je ista nastala.

Ozirajoč se na vse to ter upoštevajoč vse težkoče, katere ovirajo produkcijo stanovanj posebno pri dandanašnjem pomanjkanju kredita in materijala, je minister za socialno politiko napravil vse mogoče olajšave za zgradbo novih stanovanj, da bi se kriza čimprej odstranila ter da bi bila državna intervencija v vprašanjih ureditve razmerja med najemniki in lastniki popolnoma brezpredmetna.

Uredba z dne 29. maja in uredba o pospeševanju produkcije novih stanovanj z dne 23. julija imajo isto tendenco: čim večja pomočitev zdravim in udobnim stanovanjem. Poleg beneficij v pogledu osvoboditve od davka imajo nove zgradbe tudi privilegij, da ne morejo biti niti predmet revizicije, niti se ne more pri njih določiti vnaprej najemnine. Lastniki takih zgradb imajo neomejeno pravico svobodnega razpolaganja v vsakem oziru in nihče jim ne more kratiti te pravice. Na ta način predstavljajo nove hiše gospodarska dobra, katere dajejo vse pogoje rentabilnosti ter je upanje opravljeno, da se bo kapital bolj plasiral v smeri graditve novih stavb. Bilo je povsem nemogoče, naravnost absurdno, pričakovati močnejšega poleta v produkciji novih stanovanj, ako bi se ne dalo nikakih olajšav in ako bi lastniki novih stanovanj ne imeli svobodnega razpolaganja. Minister za socialno politiko je pravilno razumel cel ta problem in mu radi tega prebivalstvo mnogo dolguje.

privre iz ust: »otroka bi rada imela od tebe!« Te ženske niti ne moremo imeti za pohotno. Mož, spolnost sta ji le sredstvo do materinstva, do otroka. Nj ji za erotiko, za ljubikanje, za spolno naslado, otroka hoče njeno telo in duša, otroka hoče njen demon. Zato pa je njena osebnost jačja in simpatičnejša. Kako se bori: Možkega hoče pritegniti, a ga takoj v isti sapi odbije. Iz samih tez in antitez so njeni kratki nagovori in odgovori. Komplicirana duševna tehnika, ki zahteva dovršene igre.

Temeljni značaj drame je boj volj. Zato mora imeti drama aktivne osebnosti in ne ljudi, ki zgolj trpe. Ni kmalu drame, kjer bi bil ta boj volj z naravnimi silami, ki determinirajo usodo človeka, jačje izražen. Vse tri osebnosti so, kar se tiče njih volj, jake, izrazite osebnosti. Velja to tudi o telesnem slabiču. Tudi njegova volja, doseči cilj: imeti tam doli v trgu lepo hišo in biti zato zavjdan od bratov in sester in tržanov, imeti poleg tega še najlepšo ženo, je krepka, jaka. In volja orožnika, izpolnjevat vestno svoje dolžnosti kot orožnik in nositi neomadeževano svojo stanovsko čast, je tudi močna. Še močnejše so pa one sile, ki so ga prikovala na žensko. Premagan od njih zabode v ekstazi z žensko njene ga moža. To je njegova tragika in tragika vseh.

Upajmo, da bo v svojih nadaljnjih akcijah na polju reševanja perečega stanovanjskega vprašanja našel razumevanje in podporo merodajnih faktorjev, ter da se bo na ta način odstranila resna nevarnost stanovanjske krize.

Politične vesti.

Izpraznenja ob meji. — Soboto, občno v sodnijskem okraju Maribor smo izpraznili 30. julija, dne 31. julija pa občini Glanz in Schlossberg v arveškem okraju. Umaknili smo se zaenkrat na črto, določeno v senžermenski pogodbi, dokler obmejna komisija ne določi definitivne meje.

Naša šola v Trstu prodana. Na Aquedottu št. 20 je bila naša šola, last trgovsko-obrtno zadruga. Pred laško zadobbo je bila tam naša deška petrazrednica in dekliška osemrazrednica. Laške oblasti pa otvoritve šol niso dovolile. — Lani 4. avg. so laške tolpe v poslopju povrh še vse razbile. Zadruga je imela velike izgube in je poslopje sedaj prodala italijanskim socialnim demokratom. Ista zadruga je prodala tudi svojo drugo hišo v ulici Cesare Battisti istim kupcem. — Vesniči in Protici v Beogradu pa se igra ta krize!

Italijanska nesramnost. Kakor znano, bi si Lahji radi prilastili tudi del naše Gorenjske z Bledom, Bohinjem in Jesenicami. Menda italijanske oblasti že vodijo te kraje na svojih zemljevidih in v seznamih, zakaj te dni je dobilo županstvo na Jesenicah po pošti iz Italije od vojaškega geografičnega zavoda v Florenci okrožnico, v kateri se v laško-surovem tonu zahtevajo vojaški podatki o prebivalstvu in o možnostih vojaške nastanitve.

Nova pogajanja glede Jadrana? — Rimska »Gazetta del Popolo« piše, da bodo na prihodnjem svojem sestanku Lloyd George, Millerand in Giolitti razpravljali tudi o jadranskem vprašanju skupno z reškimi.

Madžarski napadi na naše ozemlje se glasom poročila »Slovenca« javljajo z več strani. V noči med 1. in 2. avgustom so Madžari vdrl pri Hodošu in še na enem kraju v naše ozemlje. Naše straže so jih zavrnile.

Razprava proti morilcem grofa Tisze, in sicer proti tistim, ki so bili za časa umora pri vojakih, se je pričela 2. tm. pred budimpeštanskim divizijskim sodiščem. Zaslisanih bo 200 prič. Razprava bo trajala pet tednov.

Madžari vpadli v naše ozemlje. Iz Subotice javljajo, da je 30. jul. madžarska tolpa 14 km severno od Subotice vpadla na naše ozemlje in odpeljala 600 glav goveje živine na Madžarsko. Uvedena je preiskava, če so se ropa udeležile tudi redne madžarske čete. Škode je 4 milijone kron.

Turški prestolonaslednik se odpovedal. Po vestih iz Carigrada se je turški prestolonaslednik Abdal Medjid, ki je zapleten v nacionalistično gibanje, kot protest proti podpisu mirovne pogodbe odpovedal pravicam do prestola.

Rusko-poljska pogajanja. Iz Moskve javlja brezžična brzojavka, da so poljski pooblaščenici včeraj 4. tm. nameravali sprejeti ruske pogoje za premirje, nakar se ustavi ruska ofenziva.

IZ KOROTANA.

Demarkacijska črta ostane zaprta! Nemci so se že pripravljali na slavnostni sprejem Nemcev z onstran demarkacijske črte ob priliki ukinitve iste dne 4. t. m. Razočarani so bili, ko se ta dan ni nič spremenilo in se demarkacijska črta ni odprla. Pač pa se čuje, da naša plebiscitna komisija hoče nekoliko popustiti zahteve entente glede olajšanja osebnega in blagovnega prometa, ki pa ostane tudi v bodoče pod kontrolo naših oblasti.

Nemci izzivajo spopade. »Jugoslavija« prinaša iz Bač vest, da postajajo Nemci od dne do dne nesramnejši. V nedeljo zvečer je prišlo vsled njihovega izzivanja do spopada, v katerem sta bila ranjena 2 nasprotnika in en našinec. Pretep je bil tudi v Ločah ob Dravi. Očitno ententna komisija vpliva zelo »blagodejno«, zakaj doslej je bil vsled odločnosti naših oblasti mir.

Slovinci! Spominjajte se Ciril-Methodove družbe!

MARIBORSKE NOVICE.

Okrajni glavar dr. Lajnsič in nemški tujci. Vedno bolj se množe pritožbe, da maribor. okr. glavar dr. Lajnsič zlasti zadnji čas prav nič ne stori proti rastoči oholosti in izzivanju nemških tujcev in nemških nacionalistov. Zlasti manjka vsaka kontrola pri pripotovalnih dovoljenjih, tako da se nemoteno vračajo »Volkswehrleute« in naseljujejo najhujši Vsenemci. »Nova Doba« je pribila že par drastičnih slučajev zlasti iz Slov. Bistrice. Pribijamo brez komentarja novo nesramnost: »Nova Doba« je že ponovno poročala, da ima nemški tujar Juhart v Slov. Bistrici na svoji novi hiši ob državni cesti kip cesarja Jožefa, kot ga je nosil na čelu tudi list »Stajerc«. Par dni pred regentovim prihodom je posl. Voglar dr. Lajnsiča osebno opozoril, da da to izzivanje že zaradi regenta odstraniti — in tu se je dr. Lajnsič samozavestno odrežal, da je že vse ukrenil in je kip že tudi — odstranjen. Dejansko pa se cesar Jožef še danes blesti na Juhartovi hiši ob državni cesti in si ga je torej lahko regent dobro ogledal. — Iz Slov. Bistrice nam tudi poročajo, da je glavar dr. Lajnsič morda zato tako mrl proti nemškutarijem, ker se niso daleč za nami časi, ko dr. Lajnsič v Slov. Bistrici sploh ni znal slovenski, saj je med vojno celo v slovenski gostilni Krulc, kamor je vsak mesec prihajal — le nemški govoril. In vodja slovenjebistriške aprovizacije, Slovenec Zorman, ki je bil dr. Lajnsiču podrejen, do prevrata baje sploh ni vedel, da je dr. Lajnsič Slovenec — namreč tak, ki tudi govori slovenski. — To je bilo treba končno javno poboti, ker »Straža« tako sumljivo slavi dr. Lajnsiča radi »narodnih zaslug«. Ravno tako se čudimo, kako sumljivo se množe imenovanja dr. Lajnsiča častnim članom v občinah istočasno z generalom Mastrom. Kdo to organizira?!

Javen shod sklicuje društvo javnih nameščencev na 6. tm. ob pol 7. uri zvečer v porotno dvorano okrožnega sodišča. Na dnevnem redu je poleg stanovskih vprašanj, draginskih doklad, službene dramatične in drugega tudi protest proti povišanju cene premoga in na železnici ter ukinitvi pasivne volilne pravice narodništva. Dnevni red svedoči, da vlada med duševnimi delavci tudi v času počitnic veliko zanimanje za javna vprašanja. Naša napredna javnost naj to upošteva.

Občinske volitve za slovenjebistriški okraj so glasom poročila mariborskega okrajnega glavarstva razpisane na 15. okt. Ker še nimamo o tem doslej nikakih javnih razglasov, gre za nov klerikalni manevar: v tem okraju se je nevarno razvila SKS, ki pa sedaj ne prireja shodov, ker jih je okr. glavarstvo radi koz prepovedalo, potem ko so doživeli v Sl. Bistrici klerikalci svoj polom krščanskega tabora. Sedaj pa hočejo klerikalci očitno izvesti obč. volitve v tem okraju še v dobi koz in prepovedi shodov, ker imajo oni sami itak vsako nedeljo svoje shode na prižnicah. Upamo, da delajo račun brez krčmarja, t. j. brez zavednih kmetov.

»Turnerverband« je poslal Orlom v Maribor »herzliche Brudergrüsse«. Kdor ne verjame, ta lahko to čita črno na bellem v »Straži« z dne 31. jul. In ista »Straža« se razburja, ker smo nazvali orlovski tabor zbor črne internacionale, ki hoče zaslužiti jugoslovanski narod!

Nemški govori na — slovanskem taboru. Pri zborovanju katoliško-narodnega dijaštva je pozdravil predsednik in dični Orel dr. Marakovič tudi navzoče — nemške Hochschule in sicer v — nemškem jeziku. To se je zdelo celo nemškim gostom slovenskih Orlov preneumno in je zato njihov zastopnik odzdravil v hrvaščini. Navzoči klerikalni akademiki se te zafrkacije niti niso sramovali. Mi pa smo se v začetku celo čudili, kako se je mogla ta mladina tako zelo ponižati, da jo je v Mariboru prvi pozdravil in je celebriral mašo nemški tujar Napotnik Miha. Domovina — lahko si ponosna na ta najnovejši cvet naroda! (Po »Straži«.)

V preiskavi radi goljufije oziroma tatvine v mestni klavnici v škodo mestni občini sta, kakor poroča »Jugoslavija«, ravnatelj Al. Kern in poslovodja P. Wendner, oba zagrizena nemška nacionalca, kakor to tirja mestni službeni red. — Gerentu je bil orlovski tabor več ko pa interesi mestne občine.

Celjske novice.

Nezaslišano kršenje mestne avtonomije celjske. Kakor smo poročali, je mestni svet celjski sklenil, in je deželna vlada tudi potrdila, da se razum nekaterih avtonomnih poslov izročijo okrajnemu glavarstvu tudi bogočastje. O šolstvu samoobsebi umevno niti oddalec ni bilo govora, ker je jasno, da mestna občina, ki nosi za mestno šolstvo tako ogromne žrtve, ne bo dala iz rok tega važnega dela mestne uprave. Sedaj pa je prišel odlok deželne vlade, s katerim se ukinja delovanje mestnega šolskega sveta. To je tako drzen atentat na avtonomijo mestne občine celjske, da ga mora vse prebivalstvo z največjim ogorčenjem zavrniti. Protestiramo javno v imenu prebivalstva proti temu nečuvnemu klerikalnemu nasilju, prebivalstvo bo pa dobilo priliko, da svoj protest tudi javno izreče. Če misli dr. Verstovšek, da se bo z nami igral, se prokleta moti.

Popis prebivalstva v Celju se je izvršil minuli mesec. Objavljamo danes samo rezultat in bomo o njem še svoječasno z ozirom na nekdanja ljudska štetja v Celju imeli priliko razpravljati. L. 1910 je bilo v Celju naštetih 6919 oseb (z vojaštvom in jetniki vred!), od tega 2043 Slovencev in 4807 Nemcev. Tokrat pa so na podlagi pol. ki so jih brez vsakega vplivanja sestavili družinski predstojniki, ugotovljene sledeče številke: vsega prebivalstva (brez vojaštva in jetnikov) je 6286, od tega 2779 moških in 3507 ženskih. **Slovencev je 4835, Nemcev 1279, 172 oseb, ki še danes ne vedo, katere narodnosti so, se je vpisalo za »Jugoslovane«.** 15 je vpisalo v rubriki »narodnost«: international. Katolikov je 6049, evangelikov 199, židov 21, pravoslavni 15. **To je prvo nepotvrjeno ljudsko štetje v Celju in kaže, na kako sleparski način so pri prejšnjih štetjih izkonstruirali nemško večino prebivalstva.**

Seja mestnega šolskega sveta dne 2. avg. tl. je obravnavala tekoče zadeve in nekatera perzonalna vprašanja. Tako se je stavil predlog glede defin. nameščenja učiteljice ženskih ročnih del na deški meščanski šoli. Telovadnica na meščanski šoli se da telovadnima društvoma »Svobodi« in »Orlu« pod gotovimi pogoji zopet na razpolago. Koncem seje prečita predsednik odlok dež. vlade za Slovenijo z dne 21. julija tl., s katerim se celj. osnovna in meščanski šoli podreajo okr. glavarstvu. Vsled tega preneha funkcija mestnega šolskega sveta. G. dr. Kalan protestira v imenu JDS proti temu nezakonitemu kršenju mestne avtonomije.

50-letnico mature, katero obhajajo še živi abiturijenti celjske gimnazije iz l. 1870 dne 5. tm., ućakali so razum že imenovanih petih gospodov še sodni načelnik Klobučar v Središču, okrajni glavar v pok. Gustav del Cott v Ljubljani, baron Gustav Wittenbach v Kapli pri Vranskem in inšpektor južne železnice v pokoju Matija Monetti na Dunaju. — Vseh osmošolcev je bilo leta 1870 v Celju trindvajset. Naslov jubilara gospoda dr. Vouška popravljamo, da je dvorni svetnik, jubilara gospoda Kitaka pa, da je misijonar, ne župnik pri Sv. Jožetu nad Celjem.

Tombola srednješolskega dijaštva v Celju. Opozarjamo slavno občinstvo na tombolo, katero priredi celjsko napredno dijaštvo v korist kongresa S. J. S. O. 8. avgusta ob 4. uri pop. na vrtu hotela Union. Svira znano dijaško tamburaško društvo iz Varaždina. — Event. dobitki se naj oddajo do sobote pri gosp. Eli dr. Kalanovi.

Začetek na tukajšnji obrtni nadaljevalni šoli ne bo še le po prazniku Vseh svetnikov, kakor se je v zadnji številki pomotoma poročalo, marveč že eden mesec poprej t. j. 1. oktobra letošnje jeseni. Glede naknadnega vpisovanja novih obrtnih vajencev in vajen se bo v tem časopisu še pravočasno (v sredini meseca septembra) poročalo. — Vodstvo šole.

Zanemarijenje priglasilne dolžnosti. Policijski oddelek v Celju nam poroča: Pri reviziji starih hišnih pol in primerjanju z novimi se je ugotovilo, da so nekatere družine dolžnost priglaševanja oseb, koje so tekom časa pripotovale in se naselile pri istih, popolnoma opustile, tako da osebe, ki so v novih hišnih polah navedene, niso bile dosedaj, kakor je predpisano, sploh še prijavljene. Proti tem osebam se opusti za sedaj kazensko

postopanje; pripomnimo pa, da se bode odsedaj naprej proti vsakemu družinske-mu predstojniku strogo kazensko postopalo, ki bi zanemarijal zglašilno dolžnost, koja se ima tekom 24 ur po dopotovanju v pošteve prihajajoče osebe izvršiti.

Predrznj začenjajo biti nekateri nemški fantalini našega mesta. Kjer je morejo, delajo neprilike našim ljudem, jih ovajajo pri sodiščih in jim delajo nepotrebna pota in sitnosti. Opozarjamo različne mladiče Lindauerjeve, de Tomove sorte in druge, naj se ne igrajo z našo potrpežljivostjo.

Galerije Habsburžanov hranijo po Celju in gotovo tudi drugod nekateri naši ljubi sodržavljeni. Pisu tega je znanih par slučajev, da imajo ljudje velikanske slike, ki izživajoče gledajo na ulico v lepi svet. Je celo slučaj, da ima neka rodbina eno sobo samo za te dražestne antikvitete. Kaj pa če bi brezstanovanjska komisija kedaj na licu mesta revidirala stanovanja in take ljudi s Habsburžani vred poglala?!

Stanovanj ni v Celju in okolici, tujci jih pa le dobijo. Če tako-le malo posediš v parku, lahko čuješ okoli sebe italijansko govorico. So to tujci s pristnim tržaškim in polezanskim dialektom, ki ne govore niti besede slovenski. So očitno tu tujci. Gostoljubje sem, gostoljubje tja, a tujci-letoviščniki bi bili dobrodošli, če bi začeli prihajati takrat, ko bodo že vsi domačini in oni, ki so tu potrebni, pod streho.

Obrtniški sestanek nocoj 5. tm. zvečer v Narodnem domu (v gostiln. prostori). Predava urednik Spindler o teoriji ruskega boljševizma. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Seja **gospodarskega sveta** se vrši v soboto, dne 7. avgusta zvečer ob 6. uri pri tajniku Občeslovenskega obrtnega društva v Celju (pisarna dr. Kukovca).

Osebnost v Celju se je pojavil znani Ravbar-Balogh. Ne vemo še, če so ga prignali spomni slavnih junaških del ali lačen žleodec.

Dijaški kuhinji v Celju so darovali: Učiteljsko društvo za celjski okraj mesto venca na grob pokojnemu g. Ožb. Pustišku, šolskemu vodji na Svetini 100 K; pisarna g. I. Erhartiča, odvetnika v Celju 40 K; Posojilnica v Rog. Slatini 70 K; Posojilnica v Gor. Radgoni 200 K; g. Heberle, hotel Balkan 1700 K in gosp. Kovačič, kavarna Prešeren 200 K, oba od mestnega magistrata določeni znesek za podeljeno licenco.

Tabla s tržnimi cenami. Od magistrata smo dobili pojasnilo, da se tabla s tržnimi cenami še ne bo — kakor smo poročali — poskusoma odstranila. »Strasilo« na trgu torej ostane — v jezo naših kmetov-producentov in brez koristi nam konzumentom. Zakaj glavna stvar je: birokratsko pikolovstvo in ne gospodarski interesi prebivalstva. Pripomnimo še, da je komisija za določanje cen že storila sklep, da se tabla odstrani, toda sklep komisij so očitno samo za — protokole.

Cenjeno policijo si dovolimo še enkrat vprašati: Kdo je dovolil zobozdravniku dr. Sadniku izjemo od predpisa, da se pri kopanju v Savinji v mestnem kopališču ne sme jemati s seboj psov?!

»Bana Jellačiča« v drugi, sicer manjši izdaji je izobesil zopet v. Bacho raz svojo oštarijo v Prešernovi ulici. Oblast mu je svoj čas zaukazala odstraniti Jellačiča z dvema l. in je to za časa regentovega prihoda tudi storil, sedaj je pa dal napraviti novo tablo in Jellačiča je zopet spremenil v Jellačiča. Če g. v. Bacho misli, da sme oblasti za norca imeti in nas izzivati, se moti!

Sokolstvo.

Odborova seja celjskega Sokola se vrši v četrtek 5. avg. ob 9. uri zvečer v društveni pisarni. Bratje odborniki in sestre odbornice se vabijo, da se je zanesljivo udeležijo. Posebna vabila se ne bodo razposlala.

Sok. nastop v Rog. Slatini. V nedeljo, dne 15. tm. se vrši v Rogaški Slatini vzoren nastop izbranih telovadcev Sokolskega Saveza. Čisti dobiček prireditve bo služil fondu za vzdrževanje čnejšega sokolskega strokovnega glasila. Nastop bo nudil nekaj izvanrednega, vsled tega že danes opozarjamo vse narodno-čuteče občinstvo, da se udeležijo te javne telovadbe.

Vsa bratska župna društva pozivljamo, da se takoj prijavijo za zlet Mari-

borske Sokolske župe v Guštanj, ki se vrši v nedeljo, dne 8. avg. tl. Odpeljemo se v soboto zvečer z vlakom, ki dospe v Maribor zvečer ob pol 11. uri. Tu so nam brezplačna prenočišča na razpolago. — Odhod iz Maribora v Guštanj je jutraj ob 5. uri. Z legitimacijo, katere razposljemo danes društvom, imate pravico do polovične vožne cene. Nadaljna navodila slede! — Predsedstvo C. S. Ž.

Celjski Sokol se udeležijo korporativno zleta M. S. Ž. v Guštanj v nedeljo, dne 8. tm. Vse sestre in bratje, ki se nameravate udeležiti zleta, se naj takoj prijavijo bratu tajniku. Vse drugo posnamete iz razglasa predsedstva C. S. Ž. — Odslej naprej se vrše vsak četrtek redovne vaje. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer v društveni telovadnici. Obvezne so za vse one brate, ki se udeležujejo zletov v kroju. — Odbor.

8. avgusta v Guštanj na Koroško! — Bratska društva v Sloveniji! Vedno čitamo po časopisih, kako se doma zabavate, ter prirejate različne prireditve. — Spomnite se dne 8. avg. ob priliki zleta M. S. Ž. tudi na nas, ter nas počastite s svojim obiskom, kateri bode mnogo več koristil narodu, kakor vse domače prireditve. Spomnite se našega Sokola, ki tvori branik na naši severni meji! Pomislite, da stoji Koroška tik pred plebiscitom, ter da je ravno sedaj nad vse potrebno, da se obračamo na njo in tam delujemo z vso zavednostjo in danimi močmi. Naj se vam ne zdi pot predolga, vlak predrag! Poglejte na koristi, ki jih doprineseš narodu s tem vašim posepom. — Društveni odbori, bodrite vaše člane k temu, da se jih čim več udeležijo te slavnosti! Revnejšim pomagajte z društvenimi sredstvi, da jim bo dana možnost udeležbe! To je pač zadnja prireditev pred glasovanjem, ki mora žeti najobilnejše sadove! Za ves vaš trud vam bo Koroška po končanih borbah za pripadnost zelo hvaležna in poplačala vam bode s svojim bogastvom vsa vaša dobra dela, ki so in bodo pripomogla h konečni pravilni ureditvi naših meja. Društva, 8. avgusta korporativno v Guštanj!

Telovadno društvo »Sokol« Teharje je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 31. julija izvolilo sledeče člane v odbor: Starosta Ivan Bucej, podstarosta Ivo Gorišek, tajnik Branko Pečovnik, načelnik Raško Rednak, blagajničarka Albina Zohar, preglednik rač. Joško Cajhen in Anica Cajhen. Odborniki: Tla-ker Ivo, Ropan Mija, Anton Reberšak, orodjar Zvonko Štiglic. Po končanih volitvah je brat Gosak, nadučitelj na Teharjih, v vzbujevalnih besedah orisal pomen Sokolstva. Obenem se je obhajala odhodnica bivšega staroste, brata Štefana Bucona. Odbor se mu zahvaljuje za njegovo požrtvovalno delovanje.

Iz jugoslov. dem. stranke.

NUJNA IN VAŽNA SEJA ODBORA KRAJEVNE ORGANIZACIJE JDS ZA CELJE

v petek 6. tm. ob 6. uri v uredniških prostorih »Nove Dobe«. Prosimo vse cenj. odbornike in odbornice, da se seje sigurno udeležijo. Na dnevnem redu je vprašanje **mestnega šolskega sveta.**

Zaupni sestanek JDS v Vuzenici se je vršil minulo nedeljo 1. tm. O političnem položaju in o bližnjih nalogah stranke je poročal urednik Spindler. Sklenilo se je, poglobiti v okraju kulturno in gospodarsko delo. — Na sestanku se je tudi obširno razpravljalo o korakih, ki jih bo treba storiti pri končni določitvi mej, zlasti pri Soboti, katero občino in še sosedne Mlake smo morali na ukaz ententne komisije te dni izprazniti. Izvolil se je poseben odsek, ki ima nalogo, iti našemu zastopniku v obmejni komisiji s svojim poznavanjem razmer in praktičnimi nasveti na roko.

Dopisi.

Sv. Lovrenc pri Prožinu. (Jugoslovenstvo in človekoljubnost »Orlov«.) — Dne 8. avgusta priredimo pri nas igro in veselico v prid »Jugoslovanski Matici«. Igro vodim jaz in moj tovariš učitelj v Št. Lovrencu. Kot učitelja sva organizirana v svoji stanovski organizaciji, ki je nad strankami. Vsled tega tudi nisva nikak strankarska fanatika, kakor si to misli (po sebi) tukaj bivajoči načelnik teharskega »Orla«. Ker pa nisva pri njihovi organizaciji, so se otvorile zatvornice

njegove sovražnosti na naju in pričel je ruvati proti prireditvi. Dasi ve, da je čisti dobiček namenjen »J. M.«, vendar se je drznil na zloben način škodovati naši prireditvi in jo skuša preprečiti z najnižj kotnejšimi sredstvi. Posestnico kozolca, pod katerim se bo igra vršila, prigovarja, naj nam odpove prostor — ker nisva »njihova«. Trdi, da »J. M.« ne potrebuje ničesar, ker je že dovolj bogata — da bo pregovoril igralce in agitiral pri ljudeh, da se ne bodo udeležili igre — ker nismo namenili čistega dobička orlovski zastavi na Teharjih. Dalje jo slepi, da bodo velikanski stroški, ki jih bo morala sama plačati itd. Podlost in zaslepljenost sega tako daleč, da je prepovedal (!) našim učencem sodelovati pri mladinski igri, »ker to nima smisla«. Tako rujejo ti ljudje proti svetemu namenu, zgolj vsleč tega, ker nisva njihova pristaša in ker ne gre dobiček v njihov žep. — Javnost naj razsodi, kdo bolj potrebuje, ali »Jugoslovanska Matica« ali orlovska zastava na Teharjih! Dotičnika pa, ki je to zakrivil, prosimo, naj pokaže vsaj malo krščanske usmiljenosti in odloži sovraštvo — če proti nama ne, vsaj proti namenu prireditve! Toda bojim se, da je usmiljenje pri teh ljudeh postal že antikvaričen pojem, ki se ga lahko najde samo še v leksikonu. — T. S. — I. V.

V Kostrivnici je 2. tm. umrl župnik Luskar.

Konjice. Lekarnar g. Vaclav Prorazil se je 3. tm. poročil z gđ. Loizko Grojzdek iz Ljubljane. Mnogo sreče!

RAZNE VESTI.

Madžarska divjaštva. V Zagrebu je bil 24. tm. na češkoslovaškem konzulatu končan zapisnik s pripadnikom češkoslovaške republike, ki se je vrnil iz tabora internirancev v Zalaegerszegu na Madžarskem. Bil je brez vzroka prijet, ko je prekoračil mejo na potu v Cuprijo, kjer je že pred vojno delal v tamošnji sladkorni tovarni. Vzeli so mu potni list in ga preko Budimpešte poslali v Zalaegerszeg. Tam je preko 1000 civilnih internirancev, zvečine Jugoslovenov in Čehoslovakov. Navaia nečloveško, barbarsko postopanje Madžarov. »Dajali so nam zaušnice, pulili nam lase z glave in nas silili, jih jesti. Z gorečimi cigaretami so nam palili lica in nas silili, lizati pljuvalnike. Brez sodnega zaslišanja so obešali nesrečne žrtve na zverinski način. Posmechovali so se jim ter jih pred usmrtnjico večkrat na vrvi vlačili gor in dol. Še le po teh grozotah so jih usmrtili kričoč: »Pojdi k Sv. Petru!« V vlaku, v katerem so nas vozili iz Budimpešte, so mnogo žrtev zaklali z bodali in jih potem vrgli iz vagona, češ, da so hoteli pobegniti. Njemu se je še le po 4 mesecih posrečilo zbežati in prosil, da se obvesti o tem javnost in oblastva, da pomagajo nesrečnikom, med katerimi je mnogo inteligentov, mnogo žen in otrok.«

Občina Milna podedovala 300 milijonov kron. Fran Šorgo iz Milne v Dalmaciji je umrl v Čile in zapustil 300 milijonov kron svoji rodni občini. Občinarji Milne, katerih je 300 obitelj, pravijo, da naj se ta svota lepo razdeli med nje, pa bo imela vsaka obitelj premoženja en milijon. V Ameriki je še dosti bogatih Dalmatincev in prav bi bilo, da bi se organiziral naš konzulat v Ameriki, kar bi imelo tudi to posledico, da bi se ne izgubljal jugoslovanski denar po Ameriki, marveč bi prišel prav Jugoslovenom.

Smrtno ponesrečil je na voznji z avtom blizu Obrajne graški tovarnar šampanjca Fric Kleinoscheg.

Smrt generala Kolčaka potrjuje v posebni brezžični brzojavki ruska sovjetska vlada. Kolčak je bil ustreljen.

600 smrtnih obsodb je bilo izrečenih od 2. maja do 26. jun. tl. v Rusiji, med temi 273 radi dezertacije, 35 radi protirevolucionarnih dejanj itd.

Kristusova kri. Časopisi so prinesli nedavno vest o čudodelni sliki v Aachenu, na kateri je krvavelo Kristusovo srce. Ljudstvo, ki je v čudež verjelo, je romalo od vseh strani in molilo pri sliki. Ko so končno zadevo natančno preiskali, se je izkazalo, da je krvaveče srce goljufija nekega francoskega duhovnika, podobno kot svoj čas pri »vodiški Johanci«, samo, da je v tem slačaju rabil duhovnik rudečilo. Duhovnik, ki je napravil že več podobnih goljufij tudi v Franciji, je bil suspendiran.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavica 30.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 15.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Tretu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.



Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

296 — 15

Edina slovenska specialna
trgovina z barvami in laki.
**Agentura in komi-
sijsko podjetje.**

Iv. Ferlež & Celje
Narodni dom

447 156—38

Trgovina z lesom in drvni
na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les
po najvišjih dnevnih cenah.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po (4%)
štiri od sto 401
156—48

Zadnja poročila.

Požar v vojnem arzenalu v Sofiji

Beograd, 3. avg. Iz Sofije poro-
čajo: V vojnem arzenalu je izbruhnil
požar, ki je uničil oddelek za izdelo-
vanje pušk, kovačnico in tehnično
skladišče.

Italija in albansko grozdje.

Beograd, 4. avg. Iz Pariza po-
ročajo: „Tempsov“ dopisnik javlja iz
Rima, da bo rešitev albanskega vpra-
šanja, kakoršno predlaga Italija, vzbudi-
la mednarodne odmeve, ker bo sta-
vila Italija na dnevni red zahteve
Grške na Argirokastron in Korico in
Jugoslavije na Skadar. Italija bo izre-
kla željo, da se spoštuje integriteta
Albanije, kolikor mogoče, da si Grška
in Jugoslavija ne prisvojita omenjenih
ozemelj. Nekateri ital. listi menijo, da
je ital. vladi nemogoče, podrediti se
rešitvi, ki bi Italiji odrekla pravo, ka-
teró ji dovoljuje mirovna pogodba
in vojaški položaj.

Rumuni postreljali več sto Madžarov.

Budimpešta, 5. avg. „Az Est“
poroča o krvavem pokolju, ki so ga
povzročili rumunski vojaki v Sibinju. V
rumunsko armado uvrščeni madžarski
vojaki iz Erdeljske bi imeli biti od-
peljani iz Sibinja v Bukarešto; svoji
madžarskih vojakov so se na kolo-
dvoru hoteli posloviti od njih, kar pa
so hoteli Rumuni preprečiti. Pri tem
se je pričel med madžarskimi in ru-
munskimi vojaki pretep; Rumuni so
poklicali na pomoč 3 stotnije vojaštva,
ki so dospele s strojnimi na kolo-
dvor in začele klanje. Več sto Mad-
žarov, ki so bili neoboroženi, je u-
smrčenih in težko ranjenih; tudi mnogo
svojcev madžarskih vojakov je padlo.

Revolucionarni odbor na Poljskem.

Moskva, 3. avg. (Brezžično). Dne
31. jul. se je na Poljskem sestavil re-
volucionarni odbor, ki je pozval polj-
ske delavce, naj se uprejo kapitalisti-
čni vladi Pilsudskega.

Revolucija na Kitajskem.

London, 3. avg. (Brezžično). Po
vesteh iz Shanghaja je dal kitajski
predsednik aretirati deset vojaških vo-
diteljev, med njimi 3 ministre, ker so
povzročili javne nemire. Vrata mesta
Pekinga so še vedno zaprta.

Še vedno izgredi na Irskem.

London, 3. avg. Iz Irskega pri-
hajajo poročila o novih izgredih.

Washington, 3. avg. Iz Du-
blina poročajo, da se kriza na Irskem
bliža katastrofi. Severno reke Boyne
ne obstoja več nobeno sodišče, ki bi
sodilo po civilnem pravu. V deželi je
60—80 tisoč vojakov, dobro oboroženih,
katerih število se vsak dan ojačuje.

Listnica uredništva.

Vransko: Za obvestilo hvala! - Drugo
poročilo pa smo že objavili.

Kupim

vzmete za plato-vozove in vzmete za
vozove 2½—3 tone. Ponudbe prosim
vposlati na vratarja hotela Evropa v
Celju. 1059 1

Sprejemem takoj pridnega in poštenega

učenca

Franc Koštomaj, brivec
Prešernova ulica št. 19 Celje

Gostilno Nar. dom v Celju

sva podpisana s 1. avgustom prevzela in naznanjava slav. občinstvu, da bodeva
v vsakem oziru skrbela za najboljšo in solidno postrežbo. Gg. tarokistom pa
priporočava najboljšo kavo, sveže pivo in pristno vino. Za abonente so določene
znižane cene. Najina prva skrb
bode, da bo vsak Slovan zopet
rad zahajal v naš Narodni dom.

Karol in Pepca Perc.

Uprava sekvestrirane imovine Otona pl. Steinbeis-a v Vitanju odda

V najem žago na Fužinah

za čas od 15. avgusta do 31. decembra 1920.

Reflektanti se vabijo, da predložijo oferte do 10. avgusta 1920
državnemu nadzorniku A. Rihteršič-u v Celju, Kersnikova ulica 4.

Zakupni pogoji so razpoloženi v pisarni uprave
na Fužinah v Vitanju.

1052 2—1

Hmeljarna, I. jugoslovanski zavod za vkladanje in konserviranje hmelja
v Žalcu, dne 8. avgusta 1920.

Vabilo k glavni skupščini,

ki se bo vršila v nedeljo dne 15. avgusta 1920 ob 3. uri popoldne v gostilni
gosp. Roblek-a v Žalcu po sledečem redu:

1. Predsednik konstatira sklepčnost po §§ 21, 22 in 23 združnih pravil
in otvori glavno skupščino.
2. Poslovno poročilo.
3. Nadzorništvo poroča o računu in o bilanci za leto 1919/20.
4. Vporaba dobička.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Nadomestna volitev enega uda nadzorništva za umrlega g. Rak Florjana.
7. Nasveti v smisli § 23., 2 odst.

Predstojništvo.

1064 1

Vabimo na svoj občni zbor

ki se vrši v četrtek, dne 19. avgusta 1920 ob 7. uri zvečer v zadrugi pisarni
v Celju, Cankarjeva cesta št. 11.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje letnih računov.
3. Dopolnilna volitev v načelstvu.
4. Izvolitev načelnika in njegovega namestnika.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Slučajnosti.

1061 1

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

OPOMBA: Ako bi ta občni zbor ne bil ob določeni uri sklepčen, vrši se v smislu
§ 29 združnih pravil ob 8. uri zvečer drug občni zbor na istem mestu in z istim dnev-
nim redom, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov.

CELJE, dne 4. avgusta 1920.

Stole, žimnice, razno pohištvo
in tapetniške izdelke ima v
založbi:

Marija Baumgartner
287
156-129
Gospodarska ulica 25.
Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Sprejme se hišnik

za „Narodni dom“ v Celju. Ponudbe na
Posojilnico v Celju do 15. tm. 1063

Proda se 6 novih stolov za jedilno
sobo po zelo ugodni ceni. Ogleda se
lahko pri g. Jurman, Gaberje, 7. 1065

Ivan Jazbec

tapetnik. Gaberje stranska cesta od Rino.
Izvršuje vsa v to stroko spa-
dajoča dobra dela. Postrežba
točna. — Večkrat tapetniška
1057 mobilija v zalogi. 10-1

Kdor posodi 5000 kron, dobi
dnevno 1. lit. mleka, poleg obresti.
Cenjene ponudbe na upravnštvo N. D.
pod „posestnik“ 1062

Sprejme se takoj iz boljše hiše

učenec

1045 -2

Janko Bovha Celje.

100—64

Pozor!

vinogradniki in vinočrčci!

V zalogi se nahaja **železni lak**
za sodne obroče po zelo ugodni ceni.
Ako si jih želite pobarvati, naročite
pri tvrdki

Ivan Ravnikar, Celje.

Prodajo se ovce koroške pasme. Vpraša
se Medlog št. 14 (Forsthof). 1043 2-1

Veleposestvo v bližini Zagreba išče
1 voznege in podkovnege
kovača in enega kolarja.

Reflektira se samo na neoženjene, sa-
mostojne prvovrstne moči. Oskrba v
hiši, plača pa dogovor. Sprejme se tudi
strojnik

za mlin in opekarno, ki je pa lahko
oženjen, in več **hlapev** h konjem
in kravam. 1037 3—2

Razširjajte „Novo Dobo“!

**Miši, podgane, ste-
nice in ščurki**
ter ves mrčes

mora poginiti, če se vporabljajo moja preiz-
kušena najboljša in povsod hvaljena sredstva,
kakor: Za poljske miši 10 K, za podgane in
miši 10 K, ščurke 10 K, posebno močna vrsta
20 K, posebno močna tinktura za stenice
10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti
mrčesom 6 in 12 K, tinktura proti ušem
pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri ži-
vini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in
perilu 6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na
sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 10 K,
prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti
garjam 10 K. Pošilja po povzetju Zavod
za eksport

M. Janker, Zagreb 37, Petrinjska
ulica 3. 465 1-3

V gostilni Pri mostu

se točijo pristna lju-
tomerska in haloška
vina. Vsaki dan sveže
pivo v sodčkih. Topla
in mrzla jedila vedno
na razpolago.

Za obisk se priporoča

Ana Natek.

206 — 18

**Maks
Zabukošek**
krojaški mojster
v Celju

Cankarjeva ulica

se priporoča za točno in so-
lidno izvršitev oblek za go-
spode. 11 27